

ВИКОРИСТАННЯ ЦЕГЛИНОК LEGO НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»: АНАЛІЗ МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Кисла Оксана,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри дошкільної та початкової освіти

Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

м. Чернігів, Україна

oshagro@gmail.com

Євтушенко Наталія,

магістрантка факультету дошкільної, початкової освіти та мистецтв

Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка,

м. Чернігів, Україна

natalievtysenko18@gmail.com

У контексті реалізації проєкту «Нова українська школа» та формування ключових компетентностей значні можливості має застосування інноваційних технологій, зокрема, LEGO (Кошелев, 2017, с. 5). LEGO є однією з найбільш знаних та поширених сьогодні педагогічних систем, що застосовує моделі реального світу і предметно-ігрове середовище навчання та розвитку дитини. Також LEGO виступає різнобічним конструктором, до переваг якого можна віднести якісний унікальний матеріал, з якого він вироблений, різноманіття компонентів та можливість їх своєрідного застосування, яскравість, безпечність, свобода виборі тематики і матеріалу, що викликає в учнів молодших класів інтерес саме до цього конструктора (Тарасюк, 2021, с. 258).

Як наголошують Л. Булах, Н. Стрілецька, за допомогою конструктора LEGO вирішуються завдання освітньої діяльності початкової школи за такими напрямками, як розвиток дрібної моторики рук, стимулювання загальноомовленнєвого розвитку і розумових здібностей у майбутньому; навчання правильному і швидкому орієнтуванню в просторі; розширення уявлень про навколишній світ, архітектуру, транспорт, ландшафт; розвиток уваги, пам'яті, творчого мислення; формування навички діалогічного мовлення, розширення словникового запасу; вміння працювати у групі, спілкуватися, бути толерантними один до одного (Булах, Стрілецька, 2022, с. 113).

У контексті проблематики LEGO-технологій важливим убачається аналіз методичної літератури з проблем використання цеглинок LEGO на уроках «Я досліджую світ». У зв'язку з цим проаналізуємо посібники, в яких представлено методичні напрацювання (вправи, ігри з цеглинками LEGO), які рекомендуються до застосування на заняттях

у початкових класах. Зокрема було обрано такі методичні посібники: «Нова українська школа: навчання через гру. LEGO-технологія в освітньому процесі» (С. Войтенко, З. Декунова, А. Лавська, І.Д. Ягупа; Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019); «Шість цеглинок в освітньому просторі школи» (упорядник О. Рома; The LEGO Foundation, 2018); «Гра по-новому, навчання по-іншому» (упорядник О. Рома; The LEGO Foundation, 2018).

Так, у методичному посібнику «Нова українська школа: навчання через гру. LEGO-технологія в освітньому процесі» містяться вправи та ігри, які направлені на формування головних компетентностей у дітей початкової школи. На переконання авторів посібника, LEGO-технології мають такі позитивні моменти, зокрема вони формують уміння вирішувати проблемні завдання, ставити мету, міркувати про подальшу роботу, розробляти план дій; розвивають творче мислення, мовлення – учні навчаються детально пояснювати власні дії, пояснювати міркування, надавати чіткі та зрозумілі інструкції, розповідати історії, висловлювати свої думки; формують уміння співпрацювати, зокрема, уміння працювати в парах чи групах, ділитися матеріалами, уміння вчитися у своїх однолітків, дослухатися до їхніх ідей та пропонувати власні, уміння аналізувати ідеї та обирати раціональніші, уміння розподіляти ролі та обов'язки (Войтенко, 2019, с. 5).

На підготовчому етапі роботи з LEGO-цеглинками автори посібника рекомендують шляхом виконання простих, нетривалих завдань, акцентувати увагу на кількості штирів, називати цеглинки за їхньою кількістю (цеглинка 2×2 , цеглинка 2×4), дати учням можливість ознайомитися з деталями конструктора. Цей етап дає можливість навчити учнів швидко знаходити необхідну цеглинку за вказівкою вчителя. Далі рекомендується переходити до різноманітних, більш складних індивідуальних та групових завдань, які формують простір для творчого пошуку.

У представленому посібнику наводяться теми модельної програми з курсу «Я досліджую світ» для учнів 2 класів. Так, нами було виділено наступні теми: «Зміни», «Способи пізнання», «Територія», «Спільнота», «Вартість та цінність», «Хочу – могу – треба», «Ідеї – винаходи – відкриття», «Рух і час», «Все пов'язано з усім».

Також при вивченні кожної теми пропонується вирішення таких проблемних питань: Які зміни відбулися зі мною впродовж року? Що змінилося у школі? Від чого залежать зміни у природі? Які зміни залежать від мене, а які ні? Що я знаю про себе? Звідки я можу дізнатися про свою родину? Як відрізнити фантазії/вигадки та реальність? Чому важливо навчитися розрізняти мову символів? Як залишитися собою серед інших у спільноті та ін.

У посібнику також наводяться методичні розробки занять з цеглинками LEGO. Наприклад, дітям пропонується показати цеглинками LEGO кількість звуків у словах: галявина, ліс, гриби, мама, тато. Або показати цеглинками LEGO кількість складів у словах: футбол, лялька, малювання. Також дітям пропонується визначити їжу за смаком і показати цеглинками LEGO послідовність, якщо група їжі солодка – червона цеглинка, солоня – зелена, кисла – жовта, гірка – синя. Під час гри «Подружися із твариною» вчитель називає тварин (вовк, кабан, курка, синиця, індик, лебідь,...), а учні сигналізують цеглинками LEGO: піднімають зелену цеглинку, коли чують назву дикої тварини, синю – назву свійської тварини.

Методичний посібник «Шість цеглинок в освітньому просторі школи» створений з метою реалізації ігрових та діяльнісних методів навчання у початковій школі. Посібник надає опис методики «Шість цеглинок», яка покликана сприяти не лише розвитку компетентностей учнів початкової школи, а і становленню педагога нової школи. Посібник містить ігри-завдання, спрямовані на розвиток компетентностей, що вкрай необхідні для навчання в школі та протягом життя (О. Рома, 2018, с. 2).

На думку автора методичного посібника, «Шість цеглинок» виступає практичним інструментом та дієвим засобом, який дає змогу реалізувати ігрові та діяльнісні методи навчання у початковій школі. «Шість цеглинок» представляє ігри-завдання із набором з шести цеглинок LEGO певних кольорів (червоного, помаранчевого, жовтого, зеленого, блакитного та синього кольорів). Кожна гра-завдання – є комплексом для розвитку мислення, мовлення, уваги, а також механізму розвитку оперативної пам'яті, самоконтролю та ментальної гнучкості, що є необхідним для навчання у школі та протягом життя (О. Рома, 2018, с. 5).

У посібнику наводиться методика занять з таких тем: «Художники», «Умілі рибалки», «Неіснуюча тварина», «Створи-домалюй», «Збудуй, не скріплюючи», «Кольорові мешканці», «Відповідаємо цеглинками», «Кольорові завдання», «Склади слова», та ін.

Так, наприклад, на занятті «Відповідаємо цеглинками» дітям пропонується будь-яка тема (континенти, тварини, рослини, частини мови тощо). За кожним поняттям закріплюється цеглинка певного кольору. Діти дають відповідь на запитання лише за допомогою цеглинок. Наприклад: «Водний світ» – якщо дитина чує назву річки, вона має підняти синю цеглинку правою рукою. (Педагог називає будь-які назви, дітям потрібно реагувати тільки на назву річки в зазначений спосіб. Наприклад: Десна, гепард, Міссісіпі тощо). Якщо дитина чує назву озера, вона піднімає лівою рукою блакитну цеглинку. (Педагог називає будь-які назви, дітям потрібно реагувати тільки на назву озера в зазначений спосіб).

Методичний посібник «Гра по-новому, навчання по-іншому» містить вправи та ігри, спрямовані на формування ключових компетентностей у дітей початкової школи. Вправи та завдання посібника, за визначенням його автора, можна легко інтегрувати в освітній процес початкової школи, оскільки вони ґрунтуються на діяльнісному та ігровому підходах (О. Рома, 2018, с. 4).

Посібник представлений у вигляді блоків, кожний з яких наповнений відповідними іграми. Так, у тематичному блоці «Для початку» представлено наступні ігри: «Збережи за кольором», «Міні-вежа», «Фантастична істота», «Кольорові асоціації». В блоці «Рухайся» містяться такі ігри, як «Підступна рівновага», «Бар'єри», «Кольорова руханка», «Боулінг», «Акробати», «Одне ціле». До тематичного блоку «Мозковий штурм» відносяться наступні вправи, ігри: «Кидай і складай», «Парашут», «Де цеглинка?», «Більший, найбільший, менший, найменший», «Кубик-звисайлик», «Цегляні діаграми», «Перегони», «Лабіринт». У тематичному блоці «Уявляй і створюй» знаходимо такі вправи, як: «Прокидайся, уяво», «Оживи літеру», «Збудуй історію», «Не скажу, а покажу», «Спільна творчість», «Безлюдний острів». У тематичному блоці «Час на роздуми» представлені такі ігри, як «Сумний чи веселий» та «Моя улюблена справа». Такими вправами, іграми як «Командна гра», «Скопійой», «Спина до спини», «Розташовуємо зі слів» характеризується останній блок «Працюємо разом» цього посібника.

Отже, у сучасному вітчизняному методичному середовищі наявні педагогічні доробки з використання цеглинок LEGO на заняттях у початковій школі. Проаналізовані методичні посібники містять теоретичну інформацію щодо використання цеглинок LEGO у роботі з дітьми початкових класів, а також подані приклади вправ, ігор, завдань, що можуть бути використані у навчально-виховному процесі закладів загальної середньої освіти.

Список використаних джерел

- Булах, Л.М., Стрілецька, Н.М. (2022). Теоретичні аспекти використання LEGO технології в освітньому процесі початкової нової української школи. *Молодий вчений*, (2), 112–115. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-2-102-23>
- Войтенко, С.І., Декунова, З.В., Лавська, А.М., Ягупа, І.Д. (2019). Нова українська школа: навчання через гру. LEGO-технологія в освітньому процесі». Суми: НВВ КЗ СОІППО.
- Кошелев, О. Л., Грицай, С.М. (2017). Компетентнісний потенціал LEGO EDUCATION у початковій школі. *Молодий вчений*, 9.2 (49.2), 5–8. <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/9.2/2.pdf>
- Рома, О. (упоряд.). (2018). Гра по-новому, навчання по-іншому. Методичний посібник. The LEGO Foundation.
- Рома, О. (упоряд.). Шість цеглинок в освітньому просторі школи. Методичний посібник. The LEGO Foundation.
- Тарасюк А., Білик, Т.С. (2021). Організація уроків математики у початковій школі: креативний аспект. *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти: збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 22–23 квітня 2021 р.)*. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля, 115–118.

ООНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НОВОГО ПОКОЛІННЯ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Комар Ольга,

викладач кафедри іноземних мов,

Уманський державний педагогічний університет

імені Павла Тичини,

м. Умань, Україна

zelenkoolga87@ukr.net

Сьогодні змінюються та оновлюються підходи до викладання англійської мови в школі, активно використовуються інноваційні європейські методики, автентичні навчальні матеріали та новітні інформаційні технології. Утім успіх вивчення та викла-